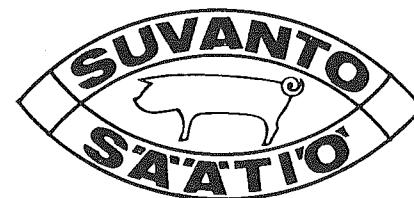

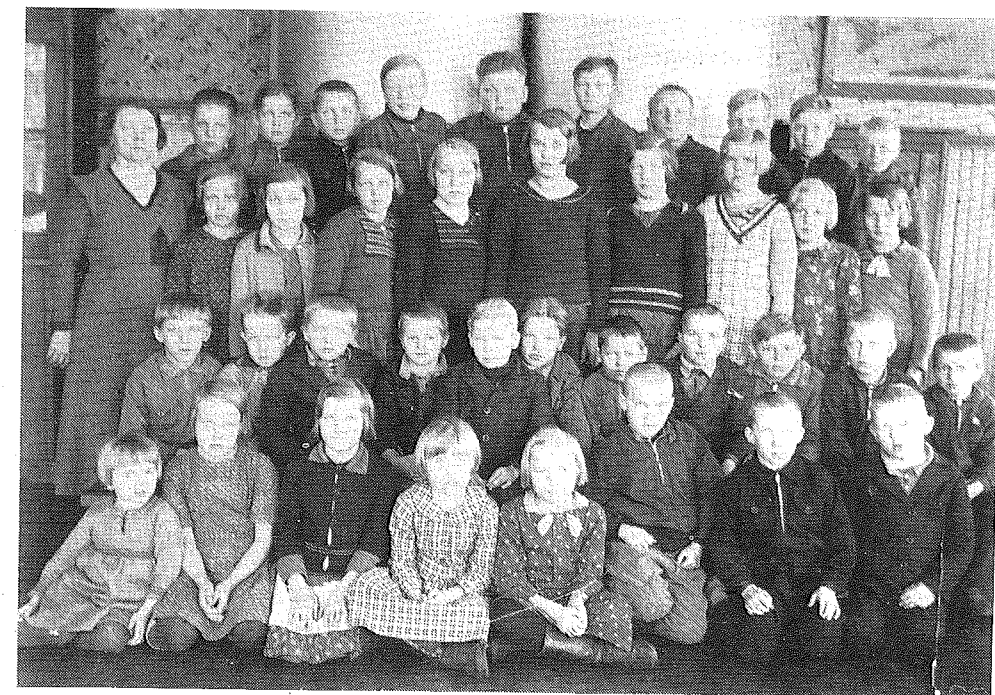
SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 5 1985
HEINÄKUU

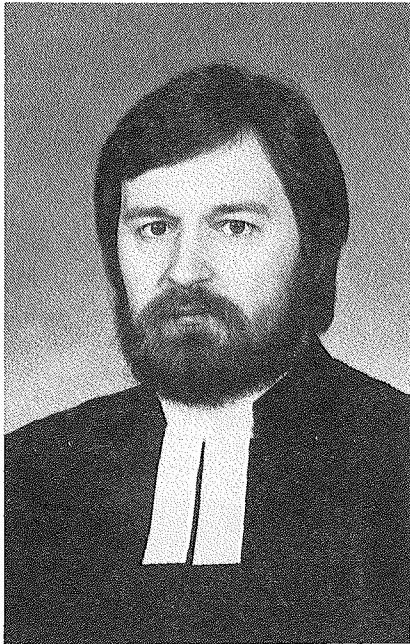
Sakkolan Lapinlahden kansakouluoppilaat vuonna 1935.

Laps' kauniin Karjalan

"Laps' olen köyhän, kauniin Karjalan" laulamme kauniissa ja sydämen sopukoita sykehdyttäväsä laulussa. Juuri Sinua, "Laps' kauniin Karjalan" tervehdin osallistuessasi pitäjäjuhliin. Samaa osallisuutta kotiseudun muistoihin haluan kanssasi jakaa kesän juhlien myötä.

Useille teistä muistot ovat ainoat siteet entiseen kotiseutuun. Joillekin sukututkimuksen kautta on avautunut tärkeäksi vaalia sitä perintöä, joka liittyy isien ja äitien kotikontuihin. Itse kuulun tähän jälkimmäiseen ryhmään. Sotien jälkeen syntyneenä saatan vain kuunnella muistoja äitini suvun kotiseudusta, Suistamosta, missä Karjalan laulumaat avautuivat ja runonlaulajien joukot kokoontuivat, milloin Sortavalan laulujuhille, milloin vain kotikylälle. 'Karjalan kevät' tuli nopeasti kuin vyörymällä, se kirjoitti kielet ja antoi laululle siivet.

Hyvät Sakkolan pitäjäjuhlan vieraat! Laulun myötä me kaikki elämme rakkaita niitä tuntemuksia, jotka liittävät meidät isien maille, kauniiseen Karjalaan. Täällä, uusil-

la kotiseuduilla olemme tehneet paljon työtä. Täällä olemme paljon uurastaneet ja rakkaudella uutta rakentaneet. Rakkaat muistot, ajatukset siitä, että oli kerran piha, josta kävimme järvellä kalassa, oli tuvat joiden puhtaus juhannuksen aikaan saattavat sydämeen hyvän olon. Muistamme kirkot, joissa kokoonnuimme hiljentymään Kaikki-

valtiaan Jumalan kasvojen edessä. Näistä muistoista olemme saaneet voimaa.

Tänne Juupajoellekin asettuneet karjalaiset muistavat miten kauniissa Karjalassa saatoimme monin tavoin löytää elämälle iloisia kiitoksen hetkiä. Aineellisesti saattoi olla vähän, mutta hengen rikkaus korvasi aineellisen puutoksen. Itkien olemme usein pyytäneet Jumalan edessä ja kysyneet, "miksi Jumala meille tämän tien annoit?" ja kuulleet hiljaisen vastauksen: "Ei kenellekään kuormaa enempää kuin kantaa jaksaa."

Hyvät Ystävät. Tänne asti olemme kuormaa kantaneet ja Taivaan Isältä voimaa saaneet. Täältäkin siitä eteenpäin kannamme, niine voimin kuin Jumala meille antaa. Juupajoen kirkossa saamme kiittää isien ja äitien Jumalaa ja kiittää Vaapahtajaamme Jeesusta Kristusta: Armosta saamme tämänkin juhlan.

Siunattua juhla-aikaa Teille kaikille.

TIMO KÄHKÖNEN
Juupajoen kirkkoherra

Tervetuloa pienyrittäjien Juupajoelle

Pieni 2500 asukkaan kuntamme poikkeaa ainakin yhdessä suhteessa kokoisistaan maaseutukunnista merkittävästi: Juupajoella on ni-

mittäin voimakkaan maa- ja metsätalouden rinnalle syntynyt jo vuosisadan vaihteessa suurehko teollisuusyhdyskunta Korkeakoskelle.

Tästä pitkästä teollisesta perinteestä (kenkä- ja nahkateollisuus) johtuen kunnassamme on sen kokoon nähden tänä päivänä varsin paljon itse-

näisiksi yrittäjiksi ryhtyneitä henkilöitä nahka-, puu- ja metallituotteitten valmistuksessa. Tällaisia 1—15 työntekijän yrityksiä on kunnassamme alun kolmattakymmentä, "Suuryrityksemme", toista sataa henkeä työllistävän Kopran Saha Ky:n ja vajaan sadan työntekijän Luhdan Bigl Oy:n lisäksi. Kuntamme suurin työnantaja on nykyisin Puolustusvoimien Viestivarikko Lylyssä.

Juupajokilaisten pienyrittäjien käsityö- ja ammattitaito ovat kesäaikaan hyvin esillä Kallenaution Kieverimuseossa kantatie 66:n var-

rella. Muista nähtävyyksistä mainitakoon kesäkuussa avattu Korkeakosken ja sen teollisuuden historiaa esittelevä Koskenjalan museo 21-metrinen Korkeakosken partaalla. Toivottavasti juhlien osanottajilla on ohjelman lomassa mahdollisuus tutustua kuntamme menneisyyteen ja nykypäivään esimerkiksi näitten matkailukohteitten välityksellä.

Karjalasta Juupajoelle tulleet ja heidän jälkikasvunsa panos on ollut erityisesti kuntamme elinkeinöelämän kehittymisen kannalta erittäin merkittävä. Ehkä tätäkin tärkeämpää on ollut se karjalaiseen

kulttuuriperintöön kuuluva, teille hyvin vieraamme ominainen iloinen ja mutkaton luonteen laatu ja elämäntapa, joka menneinä vuosikymmeninä on värittänyt ja elävöittänyt jäyhien ja joskus hyvinkin jäykkien hämäläisten eloa täällä pohjoisella Pirkanmaalla.

Toivotan juhlillenne parhainta mahdollista menestystä täällä Juupajoella.

HANNU KOSKI
kunnanjohtaja

Tervetuloa Sakkola-juhlaan 3—4. 8. Juupajoelle!

Vuosikymmenien perinnettä vaalii myös Sakkolasta lähtöisin oleva kihupyhän vietto elokuun ensimmäisenä sunnuntaina. Tämä perinne elää ja voi hyvin myös uusilla kotiseuduilla missä sakkolalaisia asuu.

Onhan pian jälleen elokuun 3 ja 4 päivä, siis kihupyhä, jota vietetään myös Sakkola-juhlaan tänä vuonna Juupajoella. Sakkola-juhlaa vietetään täällä toista kertaa. Edellisestä tuleekin kuluneeksi jo kahdeksan vuotta. — Uutena lisänä otimme silloin (jo pois jääneen) kaksipäiväisyyden sekä taide- ja askartelunäytelyn. Edellämäinituista jäi meille järjestäjille vain myönteiset kokemukset ja mieltä lämmittävät muistot osanotosta, niin juhlayleisön kuin näytteille asettajien osalta.

Olemme iloksemme voineet todeta, että kahdeksan vuotta sitten koettua käytäntöä Sakkola-juhlien järjestäjät on sen jälkeen vaalineet uskollisesti ja näin on myös juhla-vieraat saaneet enemmän aikaa yhdessäoloon.

Hyvänä piristykseenä ja hauskuutena on viime vuosina juhlien järjestäjät täydentäneet juhlan kokonaisuutta hankkimalla myös "Kuulun Sakkolanporsaan", tosin maskottina, Sakkola-juhlaan ja näin vaalivat perinnettä kertoen nuoremmille juhla-vieraille ja tämän päivän ihmisille noista kuuluisista rotupor- saista...

Juhlapäivien ohjelmasta ja juhla-järjestelyistä vastaa Juupajoen Karjala-seura täydennetyllä juhlatoimikunnalla, joka koostuu paljolti paikkakunnalla asuvista sakkolalaisperheistä, joiden entinen kotiky- lä oli Lapinlahti.

Parhaamme mukaan haluamme tarjota tänne matkustaneille juhla-vieraillemme ja myös paikkakuntalaisille monipuolista ohjelmaa:

Juhlat alkaa lauantaina 3. 8. iltakirkolla klo 18.00 Juupajoen kirkossa, esiintyvät Satu ja Taru Iivonen laulu ja Marko Kaskelin viulu. Puhuu rovasti Jalmari Aarnio, alttaripalvelus ja loppuliturgia oman

seurakunnan kirkkoherra Timo Kähkönen. Urkumusiikkia kanttori Raimo Soikka.

Muistojen iltaa vietetään Suomalassa klo 19.30 (on kirkon läheisyydessä) monipuolisine ohjelmineen, lähinnä laulu-, musiikki- ja liikuntaohjelmaa.

Järjestäjien toivomus on, että jo muistojen illassa vapaasanan aikana käytettäisiin puheenvuoroja tarpeen mukaan, näin nopeutamme sunnuntaisen päiväjuhlan ohjelman kulkua.

Ohjelman päättyä vietetään loppuilta yhteisen karkelon merkeissä Markku Nallin orkesterin tahdittamana. "Hääki o Sakkola poikki!"

Sunnuntaina 4. 8. Sakkola-juhlat jatkuvat klo 10.00 alkavalla juhla-jumalanpalveluksella Juupajoen kirkossa jossa juhlasaarnan pitää Oriveden seurakunnan rovasti Ilmari Mustonen.

Jumalanpalveluksen päättyä kunniakäynti ja seppelleenlasku

Sankarihaudalla ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkillä, jossa puheen pitää Aulis Lopenen. Tilaisuus päättyy yhteiseen virteeseen. — Molemmissa tilaisuuksissa laulaa myös Juupajoen kirkkokuoro dir. cant. Raimo Soikan johdolla.

Päiväjuhla alkaa klo 13.00 Korkeakosken Palloiluhallissa. Ohjelmasta mainittakoon: Juhlapuheen pitää tohtori Johannes Virolainen, joka tietämän mukaan on ensimmäistä kertaa Sakkola-juhlassa juhlapuhujana. Tohtori Virolainen on myös nykyinen heimopäällikkömme.

Juhlassa soittaa Juupajoen määmiesseuran torvisoittokunta Raimo Soikan johdolla, lisäksi esiintyvät Juupajoen kirkkokuoro, Juupajoen viihdekuoro opett. Tapio Ojalan johdolla, Kangasalan Karjala-seuran vanukkatanhuujat, lausuntaa Heli Lahti, yksinlaulua Kirsti Anttila sekä laulua Marjut Lopenen, Satu ja Taru Iivonen. Tilaisuuteen liittyy myös Karjalan Liiton myöntämien ansiomerkkien jako.

Juhlapaikoissa on ravintolat joista saa ruokaa, kahvia ja virvokkeita. — Myös sunnuntaina aamulla ennen jumalanpalvelusta saa Suomalasta kahvia ym. suuhunpantavaa.

Suomalasta saa lauantai-iltana lähemmin tietoa mm. majoituskohteista. — On toivottavaa ennakkovarauksen majoituksiin osoitteeseen Lauri Pekki 35540 Juupajoki, puh. (935) 81016.

Taiteenharrastajat Sakkola-juhlaan liittyvään näyttelyyn tarkoitettut työt: Ottakaa yhteys hyvissä ajoin osoitteeseen Marjatta Lopenen 35500 Korkeakoski, puh. (935) 81242. Näytteille asetettujen töiden osalta on mahdollisuus myös niiden myyntiin. Näyttely on avoin kaikille Sakkolasta syntyperäisille perheille, yksikin esivanhempi riittää.

Oheiseen karttapiirrookseen on merkitty Juupajoen päätiet sekä juhlaan liittyvät kohteet opastuk-

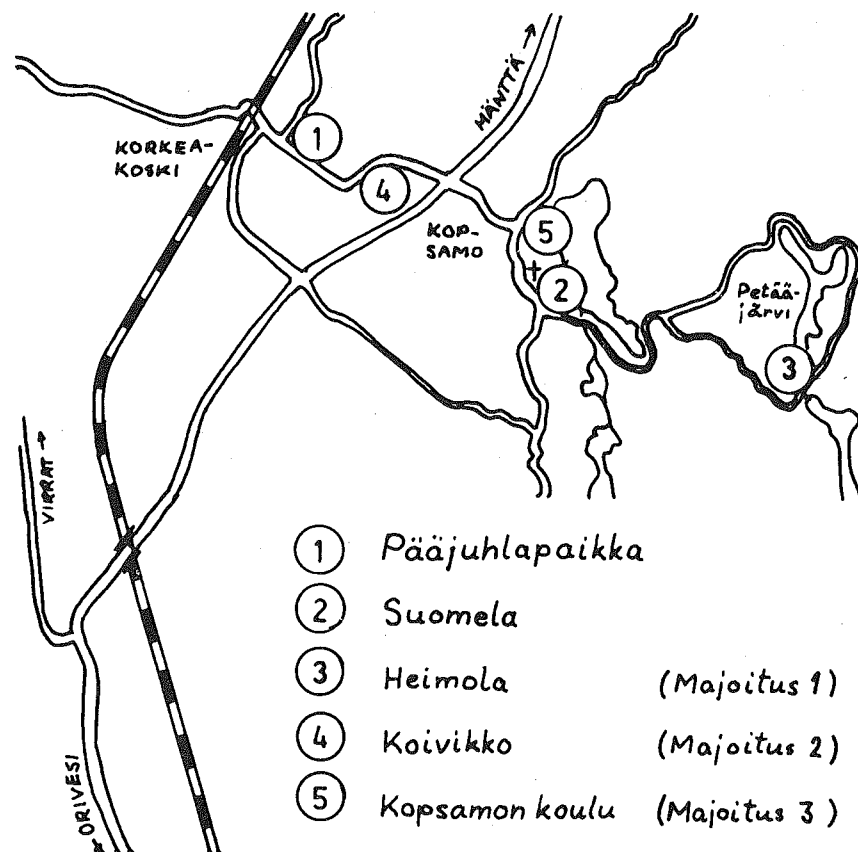
seksi. Toivon mukaan siitä on jostain hyötyä paikkakuntaa tuntevammille.

Toivotamme juhluvieraamme sydämellisesti tervetulleeksi Sakkola-juhlaan Juupajoelle!

”Sihe juhloa tuutha sieki! Lisäksi toivomme, jot jäis iellie oikei hyvä maku suuhu ko sait hoastoa kanssais.”

Juhlatoimikunnan puolesta
PENTTI PÄRSSINEN

SAKKOLA-JUHLAT 3—4. 8. 1985 Juupajoella (Opastus)

Pärssisen Konepaja

35500 KORKEAKOSKI PUH. (935) 81204

VALMISTAMME M.M:
TERÄSRAKENTEITA, OVIA JA IKKUNOITA
ALUMIINISIA OVIA JA IKKUNOITA
KORISTETAKOTOITA

SAKKOLA-JUHLAT JUUPAJOELLA 3—4. 8. 1985

3. 8. klo 18.00 ILTAKIRKKO Juupajoen kirkossa

19.30 MUISTOJEN ILTA Suomalassa

4. 8. 10.00 JUMALANPALVELUS

Juupajoen kirkossa.

Saarnaa Rovasti Ilmari Mustonen.

Kunniakäynti ja seppleen lasku

sankarivainajien ja Karjalaan

jääneiden vainajien muistomerkillä.

Kirkkokuoro.

Puhe Aulis Lopenen.

13.30 PÄIVÄJUHLA

Korkeakosken Palloiluhallissa.

Juhlapuhujana tohtori

Johannes Virolainen.

TERVETULOA 38 SAKKOLA-JUHLAAN!

Juhlatoimikunta

Muistelmia Sakkolasta

On koivut kuin kesän morsio,
runko valkea, vihreä huntu.
— Tuo muistot aikaan menneeseen,
kotipuoleen on ikävän tuntu.

Muistelen aaltoja Suvannon,
vaahtopäin ne joskus kulki,
illalla tyyntyi ja taukosi,
illan rauha ne syliinsä sulki.

Aika entinen usein mieleen palaa,
sitä kesäiltana aattelee kuin salaa,
tunnen et kesä sielläkin ois,
jos unessain kunnaillas käydä vois.

Muistan kirkkomatkat kesäiset,
kun laiva järven ylitse vie.
Kans isän, äidin, mummonkin
tuli tutuksi kirkkotie.

Kuulen vieläkin kellojen kaikuvan,
samat äänet kuuluvat täällä,
vaan mielessä säilyy Sakkola
ja tapuli mäen päällä.

Lepää omaiset kankaalla Purpuan,
kellot saatteli sinne kulkijaa...
He lepäävät unta rauhaisaa,
maan myrskyt ei häiritse nukkuja.

SIRKKA-LIISA
LEHTINEN

Kotituomi

Tuomi kasvoi tanhualla,
lapsuuskodin mäen alla.

Jostain taimi siihen nousi,
ehkä Suvannolta sousi.

Tuomi juurtui maahan syvään,
kasvatteli latvan hyvän.

Oksat laittoi istuimeksi,
joka hyvin lapsen kesti.

Puussa istuin joskus tovin,
siellä Katkismusta luvn.

Tuomipuussa sointui laulu.
Antoi opin Huoneentaulu.

Kesän tullen valkokukat
tuomen oksiin ilmestyivät.

Kääntyi eloon nurja puoli.
— Täytyi jättää kotituomi.

Ehkä uskollisna siellä
tuomi kukkii, versoo vielä.

ELSA TUOKKO

SUKU- TUTKIMUKSET

— luotettavasti
— nopeasti
— asiantuntemuksella
Savo-Karjalan Suku-
tutkimustoimisto
PL 287, 50101 MIKKELI
Puh. (955) 363 792, 362 422
myös ilt.

Putkiliike P Nuora Ky

37560 KULJU
puh. 676 100

Pois viimeisen kerran Kiviniemen sillasta

Oli kauniita ja aurinkoisia päiviä maaliskuun hankien aikana v. 1944. Eräänä iltapäivänä alkoi kuulua etäistä kuminaa itärajan suunnalta, kuuntelimme — tykit taas! ”Myö vällee jouvutaan lähtemään.” Huomautin mummulle. Hän vastasi: ”Älä sie, kun tänne kerran ollaan takasin päästy!”

Kaunis kevät tuli, viljat, perunat ja juurikasvit saatiin maahan. Muuttolintujen laulu oli kuulunut ja käki kukahteli, luonto oli kauneimmillaan, kukat kukkivat, aivan huokauksena tuntui mielessä ”Kai pa Luoja kasvun antaa...”

Kaunis oli aamu perjantaina 9. päivänä kesäkuuta, olin aloittanut pyykinpesun ulkona, entisen kodin sementtirapuilla, joille ei ollut tehty mitään. — Siinä oli hyvä pitää pesuastiaa ja muita tarvikkeita. Mutta sitten alkoi kuulua etäistä lentokoneen surinaa, tarkkailin yli Vuoksen ja metsänreunassa Kiviniemen kasarmien kohdalla näkyi kone, josta — mitä pisteitä siitä jatkuvasti putoaa — tietysti pommeja! Hetken päästä alkoi nousta tummat savupilvet ylöspäin. Ovat osuneet sinne. Hätäntyneenä menin tupaan kertomaan mummulle ja Laina-tädille, joka pikkupoikansa kanssa oli tullut meille kylälle Keski-Suomesta.

”Voi hyvä Isä, miten siellä nyt Lindan käy?” Meillä oli tuskaisia hetkiä odotellessamme häntä vauvansa luo kotiin. Onnellisesti selvisi, palatessaan sanoi: ”Voi kamala, sinne juoksimme kuoppiin vatsallemme.”

Sunnuntaina oli määräys lähteä Viipuriin Valkjärven aseman kautta Korpiojalle. Mutta kun mieheni oli

viljelyslomalla, sanoi hän Kiviniemen olevan lähempänä.

Maanantaina aamustapäivin istuttelin tuvasta ”pelakuista” puutarhan penkkiin, niissä oli komeita kukkia. Hän sanoikin: ”Nii oli kuin punainen verkka”. Värikäs kukkapenkki. — Hän jätti pari päivää myöhemmin kodin, lähti hevosen kyydillä ja lehmät kylän lähtijöihin liittyen. Syksyllä olin tilannut 10 kpl:ta omenapuita, sillä entiset oli kaikki jäätyneet, niitten kukkanupuja ihailimme 5-vuotiaan Leo-pokani kanssa, hän sanoi: ”Sitten kun tulemme takaisin on niissä omenia”.

Puolenpäivän jälkeen lähdimme ihan lähelle odottelemaan autoa. Meitä oli 3 äitiä ja 7 lasta. (Mainitsen, ettei Kiviniemestä junaan tullut kuin yksi sotilashenkilö.)

Pääsimme sotilaskuorma-autoon ja Kiviniemen asemalle. Siellä hetken oltuamme juna tuli Käkisalmen ta päin, mutta silloin juuri tuli ilmahälytys. Me evakot menimme väestösuojaan, joka oli siinä aseman rinteessä, tervehdittiin tuttujen kiviniemeläisten puhelinasentajien kanssa. Eipä naurattanut ketään. Näkyivät junastakin rientävän maastoon Suvannon rantaan, Lotat, upseerit ja sotilaat. Ei tullut pommeja. Se oli meidän varjelus.

Siinä pienen asemarakennuksen seinustalla oli kolme raakalaudasta tehtyä ruumisarkkua, varmaan kaikkensa isänmaalle antaneita, kotiseudulleen lähteviä.

Tämä evakkojuna lähti sitä aikaa klo 3 ip kohti Jyväskylää Keski-Suomeen. Saavuimme Jyväskylään puolen yön aikaan tiistaipäivän al-

kaessa. Asemalla oli sotilaita, jotka kantoivat lapsia kansakouluun kaupungin keskustassa. Siellä yövyimme, oli paljon evakkoja, tuttujakin oli joukossa. Ruokailtuamme päivällä alkoi pitkä ja hidas matka Päijännettä myöten etelän suuntaan. Sanoivat meille ennen lähtöä: ”Teidät viedään viljapitäjään”. Sitä ennen Laina-täti pikkuisensa kanssa hyvästeli ja matkusti pohjoisempaan Keski-Suomeen. Kyllä oli kylmä ja sateinen ilma. Lapset itkivät, mistä heille sinne lämpöä sai, kun ei ollut mitään peitehuopia. Tosin öljykangaspeite oli ettei sade tullut päälle. Eikä meille löytynyt talviasuttavaa asuntoa, joten vielä oli muutto etelään päin parin kuukauden kuluttua. Linda-täti pikkupoikansa kanssa matkusti miehensä kotiin Hämeeseen.

Sitten olikin selvää missä on kotia pidettävä, eikä näitten kymmen vuosien aikana ole rakkaat entisen kotiseudun muistot jääneet unohduksiin.

Kaikki mitä olemme kokeneet, pula-ajan ja muut vajavuudet, on vain sanottava kuin meidän mummo eläessään: ”Kaikkea muuta mitä eläessäni olen nähnyt, en sitä, että leipä olisi loppunut.” Jospa muistaisimme Raamatusta: — Kiitä sieluni Herraa, äläkä unohda mitä hyvää Hän on sinulle tehnyt. — Ajatellaan nykyistä elintasoja sosiaaliselta puolelta, kun on kansaneläke ym. On vanhoillakin omakohmainen toimeentulo, vaikka ei enää jaksaisi työelämässä olla mukana.

Nyt pääsee kotimaassa lyhyille retkille pienillä kustannuksilla. Se virkistää ja tuo miellyttävän vaihtelun jokapäiväisen näkymän lomaan. Tuleekohan sellainen aika, että voisi linjurilla päästä retkelle Suvannon seuduille?

Muutamia vuosia sitten, kun täältä Saarijärveltä teimme matkan Leningradiin, sain Viipurista lähdettyä, muutaman kilometrin jälkeen kuljettajalle, mitäs jos ajaisitte

Kuolleita

Helvi Laaksonen ent. Koironen os Kuparinen syntyi Sakkolan Lapinlahdessa 19. 4. 1917, kuoli kotonaan Vammalassa äkilliseen sydänkohtaukseen 6. 5. 1985.

Helvi Laaksonen oli saanut Luojalta lahjaksi henkiset voimavarat. Hän ei kätkenyt kynttiläänsä vakan alle, vaan antoi sen palaa ja loistaa. Hänen runsaasta runotuotannostaan saimme lukea myös Suvannon Seudun palstoilla ja niitä on vielä julkaisemattakin melko runsaasti.

vasempaan kääntyvää tietä? Näkisin entisen asuinpaikkani.

Eihän ne kaikki toiveet toteudu,

Usein hän niin kauniisti kuvaili lapsuuden maisemia ja kaipausta sinne — niissä oli myös taivaallista syvyyttä. Ne ikäänkuin pulppusivat elämän rikkautta ja henkistä hyvyttä. Hän oli taitava talonpitäjä ja perheenemäntä. Maanviljelyksestä hän luopui muutama vuosi sitten ja luovutti Sammaljoella olevan maatilan vanhimmalle pojalleen Raimolle.

Muutaman vuoden hän ehti viettää eläkepäiviään Vammalassa, kaupungin keskustassa olevassa osakkeessa, kun iäisyyskutsu yllättäin saapui.

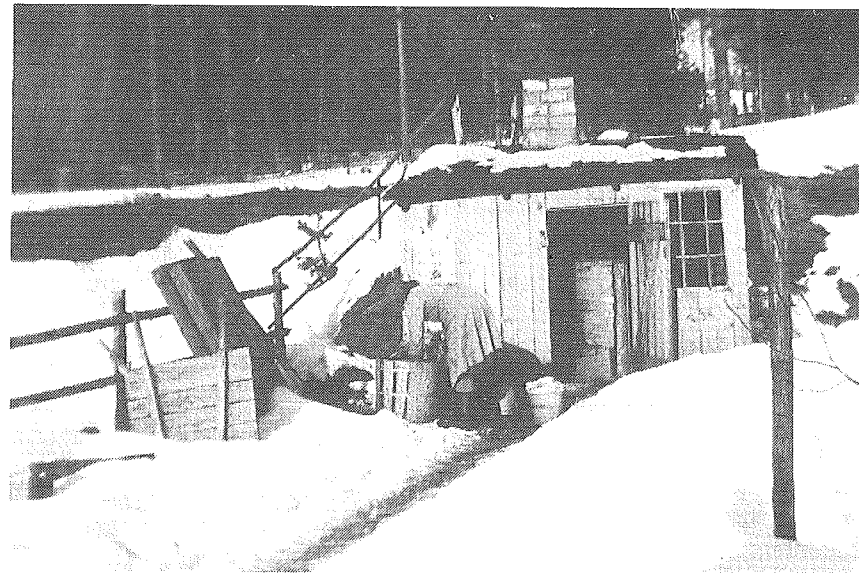
Muistan Helvi-serkun sukulaisrakkaana, vieraanvaraisena ja hyvänä ihmisenä.

”On maa johon kaikki polut katoaa — on rauhan maa.”

Laina-serkku

mutta eläkäämme kiitollisina suloisessa Suomessamme!

Aune Mustamo

Kiviniemessä jatkosodan aikana Lahja Aho pyykillä.

Veljeni muistolle

Talvisodan invalidi, veljeni Eino Nuora syntyi 22. päivänä lokakuuta 1913 Sakkolan Petäjärvellä, kuoli 18 päivä toukokuuta 1985 Laukaan terveyskeskuksessa.

Siunaus toimitettu, hänen omasta tahdostaan, Jyväskylän kaupungin hautausmaahan 8 päivänä kesäkuuta 1985. Vähälukuisen saattoväen läsnäollessa.

”Saapui Sinulle tuonen kutsu.

Se eloosi rauhan toi.

Jäivät perheemme muistot nyt mulle.

Ne mielessäni säilyä voi.”

Siskosi Tyyne Nuora

Lämmin kiitokseni osanotosta kaikille sukulaisille ja tuttaville, jotka Suvannon Seutua lukevat.

Helena Ristola os Saksanen syntyi 5. 11. 1890 Sakkolassa, kuoli 6. 5. 1985 Tampereella.

Eliisa Ilonen os Pitkänen syntyi 1. 4. 1904 Sakkolassa, kuoli 23. 5. 1985 Teiskossa.

Lyyli Ester Helo os Pensas syntyi 16. 5. 1911 Ilmajoella, kuoli 12. 4. 1985 Jyväskylässä. Kotikylä Sakkolassa Haitermaa.

Tyyne Maria Juvo os Tiinus syntyi 2. 6. 1911 Sakkolassa, kuoli 16. 5. 1985 Tampereella. Viimeinen kotipaikka Karjalassa oli Käkisalmi.

Pentti Raimo Ilmari H i n k k a -
n e n syntyi 19.9.1933 Sakkolassa,
kuoli 3.6.1985 kotonaan. Entinen
kotikylä oli Sakkolan Riiska.

Hannu Tapani H y n n ä syntyi
20.3.1949 Vesilahdella, kuoli
11.5.1985 Lempäälässä. Suku on
siirtynyt Sakkolan Hovinkylästä.

Hauta

Käsi lämmin ei hautaan yllä,
ei hyvä sana.

Maa routainen ja kylmä,
on ainut koskettaja.

Osa ihmisen on sama,
jos kulkee valtateitä
tai elämän syvänteitä.

Maan multakoura
on viimeinen koskettaja.

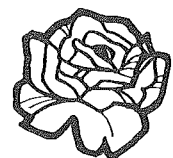
Elsa Tuokko

Minua kehoitetaan lähtemään
Karibian meren saarille laivaretkelle
etsimään unohdusta, lohdutusta.
Miksi? — Ensiksi en tahdo unohtaa
ja toiseksi muistothan ovat paras
lohdutus. Minä tahdon tehdä pie-
nen huvimatkan varhaislapsuuteni
ihanille maille. Tule mukaan!

Siellä kukkii kukkasat.
Siellä mehiläiset mettä kerää.
Tuuli henkii rannanpuissa.
Joki virtaa uomassaan.
Toisin paikoin pikkukoskena,
toisin paikoin kuin leväten
rannan puita heijastain.
Kukkuu käki, laulaa linnut.
On taivas kirkas, pilvetön.
Karjan kellot kalkattaa.
Lehmät ammuu toisilleen.

Laidun ruoho vihertää.
Kaikki uhkuu riemua!
On kesä, on kesä ikuinen
mailla varhaislapsuuden.
Sinne hyvä on piipahtaa
jos sydän joskus valittaa.
Ilon siellä löytää, mi lohduttaa.
Siellä kypsyy mansikat, vadelmat.
Ne tuoksuu, ne maistuu.
Ilo niitä on poimia.
Rove täyttyy nopeaan,
ja mummulle sen lapsi lennättää.
Yhdessä marjasaalis jaetaan
kera maidon, sokerin,
herkutellen, maistellen.
Voi juhlahetki verraton!
Sen riemun tunnen ainiaan.
On kesä, on kesä ikuinen
mailla varhaislapsuuden.

Klaudia

Vuosia täyttäneitä

Lapset ja lastenlapset olivat tul-
leet onnittelemaan ja juhlimaan
mummoa ja pappaa, vaikka papan
syntymäpäivä on vasta 10. 6. -85.

Juhlapäivää vietettiin melko uu-
dessa kappelissa Hinnerjoella.

Seurakuntasisar ja kanttori, sekä
naapureita oli juhlavieraina. Kirk-
koherra oli estynyt tulemasta virka-
tehtävien vuoksi. Hän kävi jo aa-
mulla kotona tuomassa seurakun-
nan tervehdyksen ja onnitelut.

Tarjoilun lomassa oli ohjelmaa,
laulua, soittoa ja puheita. Alma ja
Iivari Kuparinen viettävät elämänsä
ehtoota Hinnerjoella omakotitalos-
sa aivan kirkon naapurissa. Kirk-
koon kun kellot kutsuvat käy hei-
dän tiensä sinne joka pyhä, ellei ter-
veys matkaa estä.

Hyvää elämän ehtoota!
"Kun on turva Jumalassa,
turvassa on paremmassa."

L.N.

Alma, o.s. Karppanen ja Iivari
K u p a r i n e n viettivät 80-vuo-
tispäiviään Hinnerjoella. Alma Ku-
parinen on syntynyt Sakkolan Riis-
kassa ja täytti 80 vuotta 18. 5. 1985.

Iivari Kuparinen täytti 80 vuotta 10.
6. 1985, hän on syntynyt Sakkolan
Lapinlahdessa. Viimeinen kotikylä
Sakkolassa oli Petäjärvi, jossa asui-
vat toistakymmentä vuotta.

70 VUOTTA täytti 19. 5. 1985
Aino K i v i m ä k i, o.s. Kekki,
ent. Pärssinen, Pirkkalassa. Enti-
nen kotikylä oli Sakkolan Haparai-
nen.

70 VUOTTA täytti 4. 7. 1985 An-
na Agneta K o i r a n e n, o.s.
Makkara, Lempäälän Kuljussa.
Kotikylä Sakkolassa oli Volossula.

70 VUOTTA täytti 6. 7. 1985 Sai-
ma V i s k a r i, o.s. Eeva, Lem-
päälässä. Kotikylä Sakkolassa oli
Vilakkala.

60 VUOTTA täytti 1. 7. 1985
Milja Inkeri H a r t i k a i n e n,
o.s. Laukkanen, Vesilahdella. Mie-
hensä kotikylä oli Sakkolan Hovin-
kylä.

60 VUOTTA täytti 5. 7. 1985
Helvi Annikki P a j a r i Lempää-
län Harakkalassa. Kotikylä Sakko-
lassa oli Haparainen.

60 VUOTTA täyttää 15. 9. 1985
Unto Kalervo S a n t a l a Kera-
valla. Entinen kotipaikka oli Sak-
kolan Valkjärvi.

Kultahäitään

viettivät 24. 6. 1985 Vieno ja Mikko
R ä i k k ö n e n kotonaan Tam-
pereella. Entinen kotipaikka Sak-
kolan Kiviniemi.

Uusia yli- oppilaita

Nikkarin lukiosta, Kerava: Päivi
M a r t t i l a. Äiti Liisi Marttila,
o.s. Nuora, on syntynyt Sakkolan
Petäjärvellä.

Pohjois-Espoon lukiosta: Mia
Tuulevi Ä i k ä s Nurmijärven
Klaaukalasta. Isä Matti Äikäs jon-
ka äiti on Ida Äikäs, o.s. Lemmetti,
Sakkolan Sipilänmäki ja isä oli
Tuomas Äikäs Valkjärvi.

Toimituksen tuoli

Sakkola-juhlaa vietetään pian
Juupajoella, uskoisin, että siellä oh-
jelma sisältää Kalevala-aiheita, sillä
nyt on Kalevalan ensipainoksesta
kulunut aikaa 150 vuotta.

Sakkola kuului siihen alueeseen
josta kerääjät saivat Kalevalaan ai-
neistoa.

Eivät kaikki kalevalaisen runomi-
tan taitajat ole vielä menneet mah-
tajien mukana, vaan vieläkin löytyy
hyvin kalevalaista tekstiä aivan jul-
kaisuihin kelvollista.

Ja ajatelkaa, jos esim. Susi-virren
sankarit olisivat askaroineet Kirves-
mäellä 100 vuotta aikaisemmin, eh-
kä Kalevalassa olisi yhtä lukua run-
saammin sankaritekojen kerrontaa.
Sillä susia vastaan on kalevalaiset
kansat joutuneet ottelemaan satoja
vuosia ja vartioimaan elantoaan.

Kalevalan sankarit, käsittääkseni
he olivat samaa kansaa, listivät
isäntien päitä, lauloivat toisensa
suohon, menivät toistensa pitoihin
joko kutsuttuina tai kuokkavierai-
na. "Lottosivat" ryöstämällä vaik-

ka monesti meni silmällä sivuun...
Suurin Päälikkö Vaka Vanha Väi-
nämöinen jahtasi itselleen puolisoa
koko miehuusikänsä, vieläpä van-
huksenakin, linnut ja metsän eläi-
met kerääntyivät kuuntelemaan
laulua ja kanteleen helinää...

Tämä touhu ei tehonnut naisiin
— ennen pakenivat tuleen tai jär-
veen eikä suostuneet ryöstettynä-
kään vikisemään vanhan partasuun
kartanolla. Pohjan Akka antoiikin
oikein löylytyksen koko Kalevalan
sankareille "lottoamisesta", sitä-
hän Sammonryöstö oli, akka-rikas-
tumista!

Sama meininki tuntuu olevan ny-
kyisessä elämän touhussa, että toi-
set saa useamman naisen, toiset ei-
sitten millään touhulla. Nyt kun tu-
lee elokuun ensimmäinen pyhän
seutu niin silloin on kyllä syytä yrit-
tää Juupajoella, sillä sinne saapuu
myös valkjärviäisiä, entisiä pitäjä-
naapureita, joten hyvää yritystä ja
parempaa onnea kuin Väinämöisel-
lä oli aikanaan.

Kalevalan runot on lähteneet
kehtolauluista, tuutulauluista. On
vieläkin joukossamme naisia jotka
pystyvät laulamaan vuoroon mo-
lemmin puolin liekutettavalle lap-
selle, omaa nimikkolaulua. On
"temppe", ettei siihen joka tati ky-
kene. Toivomme näitä tuutulauluja
Suvannon Seutuun!

Tähän lopuksi pari mieleeni pul-
pahtanutta säikeistöä.

Mie se tuudin tuota lasta,
äkäpussin ämmän lasta,
linnunlasta liekuttelen.
Nuku, nuku nurmilintu,
väsy, väsy västäräkki.
Nuku pois, mie nukutan,
väsy pois, mie väsyttän.

Tietäjä Ämmien aikaa

Tässä lehdessä aikaisemmin kerrottiin Vaalimoin mummosta ja hänen tietäjän lahjoistaan. Häntä meillä Vilakkalassa sanottiin Vaalimoin Ämmäksi ja hänen tietojaan käytettiin usein hyväksi.

Vilakkalan lehmät kävi laitumella laajassa Valtionmetsässä, joka ulottui Metsäpirtin pitäjän rajalta aina Pyhäjärven pitäjän puolelle. Siellä oli soita, oja ja aitauksia, joten lehmät niitä kierrellessään ikäänkuin väsyivät, ei tulleet illalla kotiin. Eikä paimenetkaan löytäneet, ja ne jäivät usein yöksi, jopa toiseksikin metsälaitumelleen. Silloin otettiin pirtupullo mukaan ja isäntä meni Vaalimoin Ämmältä kysymään.

Eräälle isännälle hän oli selvittänyt, että lehmät ovat joutuneet aitaukseen ja etsijät ovat kulkeneet tuon aitauksen viertä, mutta lehmät ovat silloin olleet makuulla, joten kellot eivät kuuluneet. — Etsijät-hän tiesivät minkä aitauksen viertä he olivat kulkeneet ja niin käytiin ajamassa lehmät kotia.

Toisen isännän lehmät olivat väl-

Vaalimoin ämmä mökkinsä luona.

jällä ja Ämmä oli näyttänyt ne peilistä, kun ne söivät eräässä niityssä. Isäntä tunsu tuon niityn ja lehmät löytyivät siltä seudulta.

Kolmas tapaus oli, kun hieho ei tullut lehmien mukana kotiin, eikä sitä löydetty. Ämmä selosti sen joutuneen kaivettuun ojaan ja selvennäksi näytti sen vielä peilistä. Tämäkin ehdittiin pelastamaan hengissä kotiin.

Eräältä mieheltä katosivat pitkävartiset karvarukkaset ja hän epäili ne varastetun ja lähti Ämmältä varasta kysymään. Ämmä ei varasta ilmoittanut, mutta näytti peilistä talon, jossa oli kaksiaskeiset puiset ulkoraput ja sanoi rukkasten olevan rappusten alla. Talo oli miehestä niin tunnettu, ettei hän viitsinyt mennä rappuja nostelemaan ja asia jäi selvittämättä.

Oli siellä parantajaämmäkin. Sanottiin Pärnän Ämmäksi. Hän kävi kerran naapurin sairasta emäntää katsomassa. En tiedä saiko paranemaan, sillä minä olin vielä silloin pieni poika ja sattumalta sairas. Oli kuumetta, nenä oli punainen ja kovasti turvoksissa. Lisäksi siinä oli kauttaaltaan ikäänkuin vesirakkoja. Tästä tietysti oma vaivansa, joten minä olin oikein petipotilas. Äitini tiesi Pärnän Ämmän tulon naapurin ja kävi hakemassa hänet minuakin katsomaan. Ei hän mikään ”ämmän” näköinen ollut, vaan sellainen tukeva ja kookas ihminen. Katseli hetken minua ja lähti pois. En tiedä antoiko hän itse lääkettä, vai pitkö sitä käydä apteekista hakemassa. — Limonaadipullollinen sitä ilmestyi, jolla kasteltiin paksu pellavariepu ja hauvottiin nenää, joka alkoikin vähitellen parantua ja kuumekin lähti pois. Hiukan suureksi nenä tosin jäi, mutta onhan tuota ollut tilaa kääntymiseen avarassa maailmassa!

Nämä Ämmät oli sen ajan tietäjiä. Toista se oli silloin, mitä 20-luvun vanhat miehet kertoivat, kummitusten, noitien ja pirujen ajoista.

Kummituksia oli lähes joka paikassa, etenkin hautausmailla. Hautausaattueita noiduttiin susilauimoiksi. Piru vei ihmisiä milloin mihinkin vaaralliseen paikkaan. Silloinkin tarvittiin tietäjämummoja.

Yksi heistä oli Vilakkalassa, meidän suvussa. Kun piru vei ihmisen johonkin pahaan paikkaan, silloin mummolta kysymään neuvoa. Hän oli neuvonut, että miten henkilö saadaan pirun pauloista pois ja sen jälkeen se henkilö oli helppo pelastaa.

Kerron tässä yhden monista silloin kerrotuista tapauksista: Pirun piti tulla taas jotain henkilöä hakemaan, joten Mummolta käytiin neuvoa kysymässä. Mummo sanoi: — Piru tulee Keljasta päin pimeän tultua valjakolla, jossa on palavat lyhdyt vaunun kulmissa, ja lisäksi neuvoi, että pitää ottaa haulikko-mies ja toinen mies mukaan ja mennä Keltasenlahteen odottamaan sen tuloa.

Heti kun tuo valjakko valoineen ilmestyi Summasenmäen päälle, niin pitää ampua sitä kohti ja haulikon piippu pitää olla sen toisen miehen olkapäällä!

Pirun tultua vaunuineen näkyviin, sitä ammuttiin ja kaikki katosivat ja haettava mies jäi viemättä.

Tapauksella oli kuulemma näiden pyssymiesten lisäksi kaksi todistajaakin., Vilakkalan miehiä, jotka olivat sinä iltana matkalla metsävilillä Keljaan päin ja kertoivat myöhemmin minkälaisen näyn he näkivät tulevan Vilakkalaan päin. Kuvasivat noita vaunuja, tietämättä mitään kylässä tapahtunutta.

Isäni kertoi nähneensä paljon

kummituksia, joihin hän ei uskonut, sillä otettuaan niistä selvää, ei ne kummituksia olleetkaan.

Vain yksi kummitus häneltä jäi selvittämättä. Hän kertoi ajaneensa pimeällä metsätiellä Patoniemestä Makkaralle päin, kun hänen peränsä ilmestyi mies ja alkoi seurata. Vastaamatta puheeseen. Näin jatkui matka jonkin aikaa ja mies taas katosi. Se ei siis tullut mistään, se vain ilmestyi. Eikä mennyt mihinkään, se vaan katosi! Mummon tietoihin hän sanoi uskovansa ja oli pyytänyt niitä mummolta monasti, mutta ei saanut.

Nykyisin tulee paljon käyttöön vanhoja tapoja, ruokia y.m. Saat-
taa käydä niin, kun tämä maailma tulee liian hyväksi, että nuo vanhat vitsaukset palautuvat, kummituk-

set! Noidat ja pirut! Toivottavasti silloin myös ilmestyy joku mummo tiedoillaan niitä torjumaan. (Ehkä meidänkin suvusta. Sillä onhan usein, samalla suvulla samoja harastuksia.) Ellei siitä mitään pirujen valtaa tai maailmanloppua pääse tulemaan.

Sillon kun minä olin pikkupoika, oli maailmanloppu lähellä. Siitä puhuttiin paljon ja sitten sille annettiin määräpäiväkin, milloin kaiken loppu tulee. . . Tuo päivä oli jo niin lähellä, että sanoivat: — Yksi yö kun nukutaan, niin sitten se tulee. Tuo yksi yökin nukuttiin, eikä maailmanloppua tullut. Millä poppa-konstilla sen lie saaneet yön aikana torjutuksi? Eikä siitä sen jälkeen enää puhuttukaan.

K. Viskari

Emma ja Aukusti Närhi

On ihanaa muistella kiitollisuudella.

Varmasti ennen talvisotaa Kiviniemessä asuneet muistavat Aukusti Närhin Ompelukone- ja Polkupyöräliikkeen siinä Kirjakaupan ja Talouskaupan lähellä. Aukustin liikkeestä minäkin ostin polkupyörän ja ompelukoneen. Pyörän talutin itse kotiin, mutta ompelukoneen Aukusti toi kotiini ja selitti uuden ”singerin” monipuolisuutta hyvin tarkasti minulle. Hyvä kone se oli-
kin.

Emma-rouva, Aukustin vaimo, piti parturiliikettä samassa talossa.

Kiviniemen aikojen liikettavuus muuttui hyväksi ystävydeksi Viiala-aikoina. Lassi, päästyään vapaaksi sotahommista, sai töitä Viialan lentokonetehtaalta. Muutimme Vesilahdelta Hakkilan kartanosta erään tamperelaisen kesämökkiin ja Kirkonkylään ja siitä Martti Pekkasen taloon Viialassa.

Närhit asuivat siinä lähellä keski-

kylässä. Emmalla oli taas jo parturiliike, mutta leikkasi myös naisten hiuksia. Tutustuimme lujasti. Olim-
mehan entisiä liiketuttuja ja ennen-
kaikkea kiviniemeläisiä. Läheisyyden tunne oli voimakas vieraalla paikkakunnalla.

Kun Aukusti ja Lassi joutuivat taas sotahommiin, niin ystävyys oli hyvä ja turvallinen molemmille meille Emman kanssa. Ilman toisiamme olisi miesten lähtö tuntunut paljon raskaammalta.

Monet korvikkeet talven mittaan joimme yhdessä. Maistelimme kekakkuja, joita teimme puolukoista ja ruisjauhoista. Joskus kakut onnistuivat ihan herkkukelpoiseksi.

Armeija puolestaan valtasi Karjalan ja muutto sinne alkoi. Syksy-puolella sitten minäkin lähdin valla-
tulle alueelle Kiviniemeen. Muutto oli helppo, kun lapset olivat ystävien hoidossa Ruotsissa.

Närhit olivat tulleet jo ennen meitä. Liekö Aukusti lomautettu jos-

tain syystä. Hän oli vapaa sotaväestä ja lauloi iloisesti: ”Edlankajärven jää on taakse jäänyttä elämää. . .”

Aukusti rakenteli tupasen entiselle lotilleen palaneen talon raunioille. Ja hän hoiteli myös postitoimistoa siinä sivussa.

Minä pääsin asumaan Pannusaareen Elma Äikkään kotiin. Asunoksemme määrätty Antti Suokkaan talo ei ollut siinä kunnossa, että olisin voinut heti muuttaa sinne. Vasta joulun jälkeen muutin.

Viiala-aikainen ystävyys jatkui ja kävin usein Närheillä juttelemassa, postia hakemassa ja viemässä.

Muistan kun sain ihania siikoja, joita Aukusti kertoi haavilla nostaneensa veneeseen kosken alajuoksulla. Ei sellaisia kaloja täällä saa kuin olivat nuo lihavat Suvannon siiat.

Mutta eipä elämän tapahtumat siihen pysähtyneet. Pakoon taas ja uusille seuduille kotikunnailta piti lähteä. Nyt Keski-Suomeen. Äänekoskella tapasimme taas uudelleen. Se oli hauskaa ja kotoista. Olihan jo paljon yhteistä kokemusta.

Emma jatkoi siellä parturiammattiaan ja Aukusti oli rakennustöissä. Tuli sitten suuri murhe. Aukusti putosi telineiltä rakennustyömaalla. Jalka taivutui. Eikä parantunut, vaan tuli kuolio jalkaan. Ja niin päättyi hänen elämänsä. Siellä hän nukkuu ikiuntaan Häränvirran rannalla. Emma oli surun murta-
ma. Hänellä oli sukulaisia Riihimäellä päin. Sinne hän muutti pian Aukustin lähdön jälkeen.

Alussa olimme yhdessä, mutta ”maailma sitten vieroitti kauas toisistaan”. Nyt ei ole aavistustakaan enää missä Emma on. Elääkö vielä? Jos elää, niin olisipa hauska saada taas yhteys. Onpa vuosia pyörähtänyt! Paljon olisi kertomista tuttavuutemme ajoilta ja lisäksi uusista oloista. Lopetan Rautavaaran sanoihin ”niin paljon on aihetta lau-
luun.”

Klaudia Pelkinen

Muistoja entisajan karjalaisist ruuist

Mie haastelen teil nyt niist entisist karjalaisist ruuist ja niihe tekotavoist. Mie kyl läksin jo nii nuoren tyttön pois sielt Sakkolan kauniist pitäjäst. Vaik kylhä tää Saarijärvi on oikee kaunis, mut se on silviisii, et mis ihmene on syntynyt ja kasvant, ni kyl se paikka on sittekii niiko kaunein ja paras paikka.

Kylhä työ vissii käsitättä, jot vaik en ennää just oikeel taval sitä ossaa sannookaa tätä Kiviniemen murretta. Murteeseeni on tarttunut sanoja vähä joka läänist, mis oon sattunt olemaan. Olen kuitenkin yrittänyt säilyttää sen. Muistankoha mie nyt haastaa kaikist niist ruuist? — A mie koitan muistella mitä ruukii miun mummoiin laitto sillo ko mie olin kasvuijässä oleva tyttö. Voi, siint on aikaa jo yli 60 vuotta. Mummoiin oli talon vanhaemäntä ja hää huolehti koko talon ruuanlaitosta, ko miniät käi muissa talon töissä.

Ei mummoiin millokaa leipont, hää paisto kaik leivät, vehnäset, kakkarat ja piirakat. (Sakkolassa ei tunnettu sanaa leipoa, siel kaikki paistettiin ja keitettiin, ainakin siihen aikaan kun olin kotona.)

Tavallisest keskiviikko oli ruisleivän paistopäivä. Hää teki nii suuri hapanleipii, jot ne painoi kolme kiloo. Sit hää otti siint samast taikina osan ja kaulas suuren pyöreän piirakan kuoren läpimitaltaan 40 senttii ja puolitoista senttii paksu ja niitä hää tek tavallisest kaks kuorta. Toisel kuorel hää lato perunalohko-ai aika korkijan kasan kuoren puoliskolle ja päällimmäiseks hää lato sianliha viipaleita vierekkäin, kyl sai panna sipulijiki jos väki tykkäs. Sit hää kääns toisepuole kuorest niiko

katteeks sen perunakasa pääl, viel hää nyppi kuoreunel kaunii ruusukkeiseks, sit se olkii niiko puolkuu näköne. Hää otti sit sen toise kuoren ja latoi sille lanttulohkoja nii paljo ko sen kuoren sisäl voi panna ja sopi, ja kääns taas toisepuole kuorest niiko katoks niihe lanttulohkoloi pääl. Siint tul kans iha puolikuu näköne. Siin hyö nyt olliit valmiin kaks suurta lohkopii-rakkaa uottamas uunii männöö.

Leipii paistamise jälkee pantii sit piiraat uunii jälkilämpöö paistumaa ja saivat olla kaks tuntii uunis hautumas. Sit otettiin pois uunist ja voijeltii voisulal ja pantii peitte ala pehmenemmää, vähä aja peräst otettiin se lanttupiirakka ja leikattiin sen niiko yläkuorest pien pyöreä kakkara, siint aukost valutettii piirakan sisäl oikee hyvää ja paksumu kermaa sellane suuren kokonen nekallinen ja sit käsis käänneltii piirakkaa vähä joka suuntaa, jot kerma pääs valumaa joka kolloo. Sit asetettii se pien kakkara takasi paikalle ja pantii piirakka jällee hautumaa sen peitteen al. Sen toisen, sen perunapiirakan mummoiin syöti perheel het ko se ol vähä jäähtynt. Perunapiirakast aukaistii yläkuor kokonaa irt ja sisält sai ottaa jokaine lautasillee mitä löys, se kuor, se vast ol hyvää ja makiaa, ei tarvint voita eikä mitään muutakaan. Lanttupiirakka jäähtyneenä, mutta kylmänä se oli vieläkin parempaa.

Talvel, ko joka päivä pit lämmitää tuva suurta uunii iha metri pituisil haloil, jot tupa kesti lämpimänä. Sen takkie karjalaine emäntä laitto kaik ruuat uunissa, jot ei liitas tarvint puita polttaa talven aikana. Kylhä liital keitettii lihakeitot ja

hernerokat, marjakiisselit ja mitä nyt niitä maitovellilöi olkaa, tietysti kahvi ja sajuvesi keitettii liital. Sajuvesi kiehekii sukunas yleikaa. — Kaik paistettii uunis perunapaistikkaat, karjalapaistit, lihat ja monen moiset laatikot ja kaik hautuit suures uunis vaik yht'aikaa aiva herkullise makuseks. Malmipaati ja saviruukut olivat alituiseks käytössä.

Niist karjalapiirais mie en kehtaa ennää paljo haastaa, ko ne on tulleet kaikke kansa tietoo, jot ennää ei uo ko nim jällel. Perunakakkarat paistettii kotonain joka ikine lauantai. Jos ei milloin sattunut niitä olemaa nii isä kysyi: Mikä erikoine pyhä nyt on, ko ei oo tehty kakkaroi? Varsinkin lauantai-illan ruoka oli lämpimät perunakakkarat ja pannussa paistettu sianliha viipaleet ja siin sipuli. Siin ko se oikee mukavast uunis sirisi kaunii ruskeaks ja makijaks, ni sit ko siihe tökittii perunakakkaraa, ni kyl vielkii vesisuupielie tulloo muistelles.

Perunahuttu paistettii saviruukus ja se ol meist lapsist suurta herkkuu. Se tehti sil viisi jot tavallisse perunahuttuu pantii rissoi sekä rustistettuu sipulii, sit se paistettii uunis kaunii vaalee ruskeeks, voi ko sel ol hyvää. Nuo risat ol sellasii ko sian sisärasvoja pilkottii pattaa tai uunipannuu ja sulatettii uunis, ni siint jäi sulamatta sellasii rapeita keltasii rissoi.

Läpäkkä, se ol lauantai-illan jälkiruoka. Kirppuilevaan vettee panna ruisjauhoi aika sakijaks, annetaa imeltyä ja turvota. Vähitelle lisätää ruisjauhoi. Ennen uunii panna panna puolukka survosta. Uunin jälkilämmössä hauvutettaan kaksi tuntia. Sokeria maun mukaan.

1888 vuoden asevelvollisuus-kutsunta Wiipurin läänin 2:ssa piirikunnassa

Kaurakiisseli. Kaurajauhoja hämmennettii haaleaa vettee, annettii hapata yön yli tai nii kauvva jot nousi päälle ohut kuor, maistamalla todettii sopiva happamuus, sit siivilöitii akanat pois, jällee keitettii ja siitä alkoi tulla puuromaine kiisseli. Valmistaa se oli ko alko kiehumaa keskeltä ja näytti sileältä ja kiiltävältä. Syöttii kuumana, voisilmä kans, tai maijo kans.

Äitini kun ol syntyjään Pohjois-karjalainen, ni meillä tehti muutamia sen puolen ruokia. Muistan sulsinat. Laitettii sellane hyvän puoleinen lettutaikina ja siint paistettii sellane suur lettu, prääskäle, sit pit olla hyvää valmistaa riisipuuroo. Sitä pantii sen letun päälle ja sit kierrettii se lettu sen puuron kans rullalle ja syöttii marjahillo kans lämpimänä. Rieska. Vastakirnutuun kirnupiimään hämmennettii ohrajauhoi notkeaksi seokseksi, vähä hiivaa, nostatettii ja paistettii pannulla uunissa.

Kirnupiimään jätettiin pieniä viinokareita rieskan tekoa varten. Rieska oli oikein hyvää.

Kukkaset olivat yks laji. Tekotapa ei millään nyt muistu mielee, ei edes maku.

Täshä tätä on kerraksee karjalaise emännän ruokaresettii. Kylhä työ sakkolaiset kaik muistatta nää reseetit, mutta ei ole pahitteeksi niitä verestä vaikkapa käytössä, sillä nämä ruuat oli taidolla tehty.

Makeat oli kaik mummoiin teokset.

Suolaa käyttäköö jokaine sil viisii ko haluttaa.

Aura Lahtinen

Tämän kautta kutsutaan seuraavat tänä vuonna kutsunta-alaiset asevelvolliset nuorukaiset Wiipurin läänin 2:sta piiristä saapumaan allanimitettyinä päivinä kello 9 aamulla kutsuntoa ja arvanheittoa varten seuraaville kokouspaikoille, nimitäin:

VII Kutsunta-alue. Kokouspaikka Käkisalmen kaupunki. Sakkolan pitäjistä ja Metsäpirtin kappelista Huhtikuun 24 p:nä

Arkuntanhua
Naskali, Matti Kaapronpoika
Haidermaa

Naskali, Tahvo Pekanpoika
Kuisma, Juho Tahvonpoika
Kuisma, Matti Juhonpoika

Haparaia
Kekki, Matti
Äijö, Samuli

Karhola
Kurikka, Mikko
Kelja

Nuora, Juho, työmies
Kuninkaanristi

Kiiski, Pekka
Häsänen, Tahvo
Lapinlahti

Kallonen, Kaapro
Nalli, Juho

Pappinen, Aapro
Pulakka, Martti

Wiskari, Mikko, renki

Lupra
Wuotilainen, Pekka
Noisniemi
Loponen, Filemon
Nikkanen, Mikko
Käppi, Emanuel
Nikolaeff, Wasilij
Lohijoki
Nalli, Pekka, työmies
Petäjäjärvi
Wirolainen, Matti
Mönkäre, Elias
Kurikka, Simo
Karvanen, Aleksander, ylioppilas
Karvanen, Aapro Pekanpoika
Kuparinen, Tuomas

Riiska
Tuokko, Mikko
Pulakka, Juho
Röykkylä
Kinnanen, Mikko, työmies
Wenäjällä passilla
Kurikka, Juho
Sakkola

Haikonen, Mikko, renki
Ukkonen, David
Hietanen, Matti, työmies
Eikelin, Onni William, maamittari
Henttonen, Martti

Tikansaari
Dahlgren, Gustaf
Valkjärvi
Silvasti, Tuomas
Käkönen, Juho
Vilakkala

Repo, Juho
Makkara, Antti
Viiksanlahti
Matfeeff, Jakoff
Wasiljeeff, Andrei
Haapsaari
Haapsaari, Juho
Joentaka
Jantunen, Heikki, työmies

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Pienkonekorjaamo

NUORA-MOTOR

Härmälänkatu 15, TAMPERE
Puhelin 931-654 411

Perämoottorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomoottorikoneet

Torikka, Heikki
Kosela
Eeva, Tahvo
Tuokko, Martti
Tuokko, Mikko
Lapanais.
Susi, Wilppu
Martinkorhola
Hämäläinen, Adam
Metsäpirtti
Susi, Juho
Saarois.
Ahtiainen, Adam
Hämäläinen, Simo
Inkinen, Simo
Ahtiainen, Mikko Adaminpoika
Hatakka, Kaapro, renki
Terenttilä
Karjalainen, Juho
Tenkanen, Mikko
Raaju.
Pekkanen, Mauno
Viisjoki
Ahtiainen, Martti Tahvonpoika
Sinkkola
Korkko, Juho, työmies
Wenäjällä passilla
Unohdetut 1886 vuoden kutsunasta.
Viisjoki
Ahtiainen, Juho Tuomaanpoika
Saarois
Ahtiainen, Mikko Juhonpoika
1887 vuoden kutsunnasta toistaiseksi kykenemättömäksi.
Sakkola
Tenkanen, Jonas, työmies
Ja muistutetaan asianomaisia säännöistä asevelvollisuuslain alla mainituissa §:ssä, jotka ovat näin kuuluvat:

§ 64. Määrättyä aikana pitää jokaisen kutsutun henkilön itse kohdaltansa saapua määrätyle paikalle. Tästä velvollisuudesta ovat kuitenkin vapautetut:

a) Ne, jotka asianmukaisella lääkärintodistuksella ovat todeksi näyttäneet, että, he pituuden, terveydentilan tahi ruumiinrakennuksen puolesta ovat sotapalvelukseen kelpaavia;

b) Ne, jotka taloudellisten asiain vuoksi tahi opintojen päättämisen tähden ovat saaneet viivytyksen toiseksi vuodeksi; ja

c) 36 §:ssä mainitut asevelvolliset. Kaikilla näillä henkilöillä on oikeus asiamiehen kautta saapuville tulla.

Laillinen syy kutsunnosta pois jäämiseen on kova tauti tahi muu voittamaton este, joka asianomaisesti on todeksi näytetty. Sairaankirjana hyväksytään todistus lääkäriltä tahi kirkkoherralta. Jos semmoinen este on yleisesti tunnettu,

hyväksyköön toimisto sen, vaikkei sitä erittäin todeksi näytetäkään.

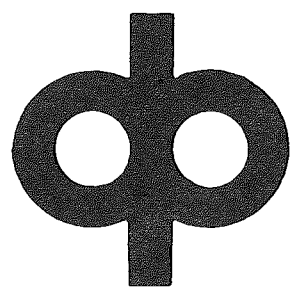
§ 113. Kutsunta-paikkaan asianmukaisesti kutsuttu asevelvollinen, joka ilman laillista estettä jää sinne tulematta eikä myöskään niissä tapauksissa jotka 64 §:ssä mainitaan, ole asettanut asiamiestä puolestaan, niin myös se, joka lähtee pois toimituspaikasta, ennenkuin mitaus ja katselmus on tapahtunut, rankaistaan kymmenen jopa sadan markan sakoilla tahi korkeintaan yhden kuukauden vankeudella, jota paitsi hän, kärsittyään rangaistukset ja jos hän palvelukseen soveliaaksi katsotaan, pitää, niinkuin jos hän olisi saanut arvan, joka velvoittaa vakinaiseen sotapalvelukseen, asetettaman vakinaiseen sotaväkeä.

Käkisalmi Helmikuun 22 päivänä v. 1888.

Kutsuntatoimiston puolesta
Ludv. Ullner
Sotakomisarius

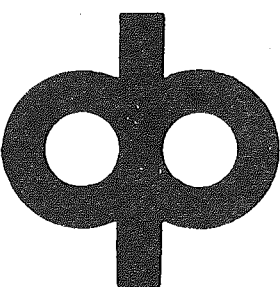
— Passikuvat heti — otamme myös valokopiot
— Nopea filminkehityspalvelu, jopa tunnissa
— Laaja tarvevalikoima: Kameran, projektorit, filmit, kehykset
— Valokuvaaja tilattavissa eri tilaisuuksiin, studiokuvauksia

Lempäälän Kuva ja Tarvike
om. Tapio Kuisma, Sirvalahti P. 751 659

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
LEMPÄÄLÄSSÄ JA VIIALASSA
PAIKKAKUNNAN JA JÄSENTEN PARHAAKSI

Lempäälän-Viialan
Osuuspankki

Suomen puolesta

Lämpimänä kesäaamuna syytä olisi olla hereillä väsyneen sotilaanakin, sillä linnut pitävät aamukonserttiaan, jolloin jokainen laulaja yrittää parastaan ja sitä kelpaa kuunnella sillä laulusta me voimaa saamme. Sotilaatkin.

— Pitäisikö ”mökäistä” nuo nukkuvatkin hereille, vaikka sano taankin, että kun saa nuorena nukua niin se on samaa kuin veisi rahaa pankkiin, puhelee Aleks Huuskalle.

Liekö tuo noin — voi ollakin, mutta ylös on ajettava, jääköön rahat pois pankista...

Kaikille tulee herätys ja aamusai-kan aikana alkaa taas juttu luistaa, tuntuu uinnin jälkeinen nukuttu yö virkistäneen sotilaita.

— Kuule Voitto! Minä lähdän kuulostelevaan Ylätalon teltalle, joko sinne on annettu ohjeita, puhelee Huuska.

— Olkaa lähtökunnossa joka hetki! Huuska nousee ja lähtee kevein askelin komppanianpäällikön teltalle.

— Hyvää huomenta toivottaa Tauno teltan välle ryömiessään teltan aukosta sisälle.

— Huomenta, huomenta, sieltä vastataan.

— Kuuluuko mitään erikoista, kysyy Ylätalo.

— Ei mitään. Läksin vain kysymään, että on mitään kuulunut matkan jatkamisesta?

— Ei vielä, mutta joka hetki vartutaan tietoa lähdöstä. Lunkulassa alkavat ”aamutoimet”, kiivasta tulitusta...

Kohta ratkeaa, pitääkö meidän sinne mennä auttamaan vai ei apua tarvita.

— Vartutaan nyt vielä hetki. Siirytään tuonne teltan ulkopuolelle istumaan. Voihan tässä vaikka loi-

koillakin, puhelee Ylätalo. Kasataan teltat, sillä uskon Sorrin lähtevän pian tulevan. Ei tässä toista yötä kumminkaan olla.

Huuska tulee joukkueensa luo.

— Joko kohta lähdetään?

— Ei ole vielä mitään tietoa, mutta puretaan teltat. On se työ jo tehty, kun johonkin kumminkin lähdetään. Sen jälkeen vain vartutaan. Saatte oikaista itsenne nurmelle pitkäksenne.

Lunkulan saarella käydään kovaa välien selvittelyä ja pian ratkeaa pitääkö apuun lähteä. — Ollaan kuin juoksija lähtökuopissa. Nyt tulee selvää. Komentajan lähetti menee komppanianpäällikön luo.

— Oishan tuolta jo voinut kysäistä, Aleks toimittaa.

Ei olisi sanonut, vaikka olisit kysynyt. Ei saa sanoakaan kuin komppanianpäällikölle.

Ei tarvinnut varttuakaan kauan kun jo Peltö-Timperin tulee.

— Huuska Ylätalon luo!

— Mennään.

Siellä jälleen istutaan piiriin ja kartta levitetään levälleen ja Ylätalo aloittaa:

— Lunkulaan ei tarvitse mennä, se selviää ilman meitäkin.

Teemme täyskäännöksen ja marssimme samoja jälkiä takaisin. Jatkamme Rajakontuun saakka, ellei matkaan muutosta tule. Kun palaatte joukkueiden luo niin lähdemme liikkeelle heti.

— Mitä sanottiin, kyseltiin kun Huuska palasi joukkueen luo.

— Tuolla saarella on asiat selvitetty, sinne ei tarvitse mennä. Käännyimme takaisin ja tavoitteena on vanha raja ja Rajakontu.

Komppania on jo liikkeellä ja joukkueet liittyvät parijonossa mukaan ja kohta on Suomen vanha raja saavutettu ja yövytään ennen rajan ylitystä.

Huuska istuu kannon päässä kartta polvien varassa. Tutkii karttaa.

Lähelle on tulleet joukkueen varajohtaja Toivo Kivistö ja muutama ryhmänjohtaja. Huuska puhelee kuin itsekseen: — Nyt näyttää siltä, että meidän komppania seuraa Laatokan rantaa ja pitää aluetta silmällä. Me olemme tällä ranta-alueella äärimmäisenä oikealla, siis rannassa. Muita ei täällä olekaan. Jos toisia ilmestyy, niin ne on ”ruskisoitaatteja”, ja sen mukaan osaatte ”pelata”.

— Tähän yövytään, tuo Ylätalon lähetti sanan.

Teltat pystyyn ja sen jälkeen ruokaillaan. Pannaan toimeksi. Teltat on pystytetty ja ruokailu lopetettu.

Puolijoukkueen johtaja Toivo Kivistö, ensimmäisen ryhmänjohtaja Pekka Virolainen, toisen ryhmän Frans Voitonon, kolmannen ryhmän Matti Jaatinen ja neljännen ryhmän Veikko Silvennoinen saapuvat Huuskan ympärille. Myös lähetit Eino Savinen ja Eino Koiranen ovat jo paikalla.

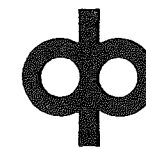
— Lähdetään sitten. Tarkastetaan ensin tuo ranta-alue, ettei siellä ole viraita, jotta saadaan nukkua yömmen rauhassa.

Huuska nousee nurmelta ja lähtee kohti ranta-alueita. Toiset seuraavat jonossa perässä.

— Saanko minä tulla mukaan, huutaa Aleks.

jatkuu

VEIKKO SOKURA
Erikois-
hammasteknikko
TAMPERE
Mäkipääkatu 39—41 II kerros
Puh. 556615

**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

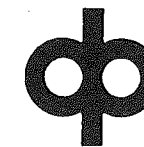
voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

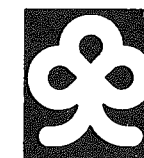
A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — Puh. 931-739541

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

joustavaa
pankkipalvelua

Tampereen Aluesäästöpankki

auttaa — neuvo — palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 751886 (verstaaseen)

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.

**SUVANNON
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1985 8 kertaa
vuodessa.

Tilaushinta 40 mk vuosikerta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista alen-
nus.

Toimituksen ja konttorin osoite
37370 Narva. Puhelin
(931) 734 843.

Postisiirtotili TA 430763-1

Pankki Vesilahden Osuuspankki
37370 Narva. Käyttötilin nume-
ro 551105-42772.

Vastaava toimittaja Viljo Puro-
taa.

Toimituskunta Helmi Uosukai-
nen, Uuno Pulakka, Eero Kop-
panen ja Väinö Kekki.